

У НОВОМЕ САДУ У НЕДЕЉУ 22. МАРТА 1887.

ГОДИНА XII.

ПОЗОРИШТЕ

БРОЈ 4.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Излази за време бављења позоришне дружине у Н. Саду свака о дану сваке представе, иначе сваког месеца по један пут на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. —

НА ГРОБУ.

Ево ти, друже, друга где хити,
тужан, да плаче крај гроба твог.
Та зар је тако морало бити?!
Моѓо је тако зар хтети бог:
да живот млађан, ведар к'о роса,
да очи дивне, да бујна коча,
да груди беле, уснице вреле,
поносно чело и вито тело
овако труне? — — — — —
Кога ће — реци — друг ти да куне?

Ти ћутиш, хладна и нема рако!
Шта ти је стало, што сам ја плак'о,
и што ћу плакат' од сад до века —
ој, ти си мирна крај мог лелека!
Зар збиља нема никако спаса?
Зар бог ми мога не чује гласа?
Та зар те никад видити не ћу?
Зар никад више уживат' срећу?!
Не?

Мир!
Кутите!

Гроб се отвори. . .
Ено је! . . . Чујем, где ми говори:
, „Не куни никог нико није крив!
Умреће сваки, који год је жив.
И ти ћеш скоро — рекох ти већ пре —
ал' једна брига и овде ме тре:
Деца су наша нејака, мала.
Море што бесни, препуну вала,
то свет је тај.
Ти си им отац, ти их заклањај.
Закуни се:
јединим чаром, што ти остале,
мелемом нама знамим за јаде,
миљенчем напним, са светилиштем
— закуни ми се са позориштем.
Закуни се!“

О, немој тиме —
не, мила сени!
Ишти ма чиме,
Шта је то мени?!
Што срце бије? . . .
Та то је мало!
До славе није
Више ми стало.
Ти си однела
све дражи миље,
ти си разнела
чаробне силе.
Моји су дани — — — — —
„Стани!“

„За љубав твоју — коју добро знам —
ја моћи имам, да ти снаге дам.
А сад ме чуј!“

Ах!!! —

„Не тугуј!“
„На чисту врелу — спомену свету —
када те бриге и боли сплету,
уми се сузом наде слађане,
да ће се напе дуне млађане
за кратко време у једну слити,
заједно вечно да ћемо бити
у оном свету, где нема страсти,
где нема мржње, где цвеће расти
вечне љубави и вечне сласти.“

А где је свет тај?... Хоћеш ми касти?
„У тврдој вери, чистој љубави,
у нади — ту је тај свет убави.“

О, мила сени! Ал' наши дани — — —
„Не сумњај! Стани:
јер ја ћу љубав тад да прокунем. . . .“

Кунем се, кунем!

Загреб 10. I. 1887.

М. К. Д.,
глумац.

СТЕВАН НЕМАЊА И ЊЕГОВО ДОБА.

(Наставак.)

Немања је био радан и живахан Мир му није годио. Догоди се, да цар Манојло растера и похвата млетачке трговце, који су се налазили у његовом царству. Млетачки дужд пође морем на Византију, а Немања, споразумно с Млечићима, упадне у византијске земље и отме *Левач* и *Белицу*, у данашњем јагодинском, и Лепеницу, у данашњем крагујевачком округу. То је било око 1171. године.

Године 1173. дигне се цар Манојло из Цариграда да обори Немању. Овај рат није био наклоњен Немањи, јер је царска војска била многобројна. Немања, не имајући успеха, повуче се у планине и брањаше се жестоко. Цар Манојло, бојећи се да Немања не учини савеза са западом, помири се с њим. Уговор мира призна стање, које је било пре рата: ни Манојло што добио, ни Немања што изгубио. По утврђену миру, Немања походи Цариград. Кад је с царем отишао у саборну цркву, тадашњи патријарх говораше беседу, која се и до данас сачувала. У беседи вели народу о Немањи, који стојаше до царскога стола: „Видите човека, којем је природа одмерила више лаката но другима“. После ређа слике, које су израђене и изложене о рату Немањином с Византијом. Ту помиње једну фигуру, која представља Византију, а Немања замахнуо ма- чем да је прободе.

Године 1183. зарати се Немања поново са Византијом. Тада заузе *Раван*, *Козаљ*, *Сврљић*, у данашњем књажевачком округу, даље *Ниш* с околном облашћу и нападне чак на *Средац*, данашњу Софију. Грчки цар, налазећи се на невољи, заклучи с Немањом мир на шест година и призна му све освојене земље и градове.

Године 1189. диже се крсташка војна под царем немачким Фридрихом Барбаро-

ном. Немања утврди с њиме савез, пошто је сазнао да је пре тога византијски цар Исак постао савезник угарскога краља, Беле III. Док су се крсташи били у Тракији, око Једрене, Немања уђе у царске земље, и освоји: *Перник*, *Стоб*, *Земун*, *Велблужд*, *Житомицки*, *Скопље*, град *Лешки*, *Градац*, и *Призрен* (?).

Године 1192. удари цар Исак на Бугаре и разбије их. За тим се устреми на Немању и после очајне борбе оте му градове македонске, и Призрен, и Врању, и Ниш.

Немања је ратовао и са *Дубровником*, који је чешће имао вољу да приграби околне области, али га је Немања увек сузбио у његове зидине.

Немања је имао борбе и због ствари црквених. У његовој држави појави се *богомилска јерес*. Богомили су се појавили у Бугарској, за владе цара Петра, у X. веку. Први њихов свештеник, Богумил, проповедао је, да светом владају два Бога: *зато и добар*. Опаки Бог је старији, и зове се *Сатанаило*; добри Бог је млађи, и зове се *Христос*. Богомили нису имали храмова, не крштаваху се водом, постише и молише се, одрицаха се својине и уздржаваху се од жењења. Глава цркве звао се *дед*, даљи чланови верних зваху се: *старојаци*, *гости*, *старци*, и т. д. Немања налажаше, да је ова јерес опасна по његову државу, сазове сабор на Раси: властелу и властеличке, православни свештени клири и у правнике богомилске јереси. На сабору буде јерес осуђена и Немања најстрожијим казнама сатре је до корена. Најстаријем, деду, даде језик осећи — вели летопис. Богомили се разбегоше и настанише већином у Босни, где оснују *босанску* или *бабунску цркву*.

(Наставиће се).

ПРИЈАТЕЉИ.
(ДРТА ИЗА КУЛИСА.)
ОД А. ТРОФИМОВА.

(Наставак.)

III.

Семен Семенић видео је, да га сви избегавају, а избегавају га нарочито с тога, што сумњају, па не само да сумњају, него су просто уверени, да је он украо новце, али нису хтели то да кажу.

— Вама се то само тако чини! — тешили су га.

— Никако, не чини ми се! одговорио је он. Па и сам Птицин, Иван Иванић! Још из детињства познајемо један другога, јели смо из једне чиније, па и он бежи од мене! Није дошао ни један пут да ме запита: шта је то с тобом? Али не, не кривим ја њега, боже сачувай! Да сам ја на његовом месту, можда бих и ја тако поступао.

Такве су се мисли Кедрину непрестано врзле по глави. Најносле се са свим усамио и није се никде дао видети. Веома ретко могао га је човек срести у вече у шетњи по пустим улицама варошиком.

Једном тако шетајући се сртне се са Иваном Иванићем Птициним.

Птицин беше никаког реда глумац у дружини онога позоришта, где је и Семен Семенић служио као благајник.

Кад су се пријатељи срели, тргови се изненађено и један и други. У обојице је сијнула мисао у глави, да се учине као да није приметио, да није познао један другога. Већ су хтели учинити покрет, да обиђе један другога, но оба су као прирасли за земљу остали на месту.

Први је дошао к себи Семен Семенић. Болело га је понапање Ивана Иванића.

— Шта? Зар ме ниси познао, шта ли? — запита он оштро с потемехом.

— Не, није то . . . него . . . једва промуца Иван Иванић.

— Па шта је? За што се туђини од мене? — запита Семен Семенић још оштрије.

— Био сам болестан, нисам никуд излазио! — проговори тихо Иван Иванић.

Семен Семенић погледа у њега и спази упало, бледо лице свога пријатеља.

— Опости ми! — рече он, на један пут променивши глас. Опости, што сам сунуо на тебе — нисам знаю.

И Семен Семенић пружи му руку.

Иван Иванић, као да се нечег странио, није му одмах дао своје руке, али кад је осетио руку Семена Семенића у својој, он ју је нервозно ухватио обема рукама и јако стискао.

У једаред је био сав претресен, узрујан, напао се у неприлици.

— Хајдемо, хајд'мо к мени! Тим речима готово је силом вукао Семена Семенића, не пуштајући му још руку. — Хајдемо — да се поразговоримо, да коју прозборимо.

И он одвуче Семена Семенића к себи.

IV.

Иван Иванић био је још једнако узрујан и узбуђен, кад је дошао кући са својим пријатељем.

— Седи ево овде; ту је мекице, — нудио је свога госта посађујући га на наслоначу. Сад ћу ја спремити мало закуске.

Изнесе се закуска и чај.

Ивана Иванића занимало је то, али и узнемиривало.

— Ево, узми, једи; нека ти је на здравље! нудио је госта, а једнако је у некој неприлици и некако збуњен.

— Што и ти не седнеш? — рече му Семен Семенић.

(Наставиће се.)

ЛИСТИЋИ.

ПОЗОРИШТЕ.

* (Власт таме) Као што из Москве јављају руске новине, прво издање драме чувеног Лава Толстоја „Власть тьмы“ (Власт tame) разграбљено је за неколико дана са свим, а штампано је у 36.000 примерака. Књижар Сотин дао је у штампу друго издање те драме.

* (Певачки збор Славјанско) слави се сада необично у Петрограду. У „Михајловском ма-

нежу“ (јахалишту) толика је навала сваки дан, да Славјански мора да даје по два концертата на дан, па је ипак дупком пуно публике. Као што је познато, Славјански је прошлих година концертовао готово по свима знатнијим варошима јевропским и постигао вапредан успех. Сав свет се дивио његовим певачицама у богатом руском народном руху.

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

2. ПРЕДСТАВА.

ВАН ПРЕТИЛАТЕ.

У НОВОМЕ САДУ У НЕДЕЉУ 22. МАРТА 1887.

Први пут:

СМРТ СТЕВАНА ДЕЧАНСКОГ.

ТРАГЕДИЈА У 5 ЧИНОВА, ОД Ј. СТ. ПОПОВИЋА. (РЕДИТЕЉ: МИЉКОВИЋ)

ОСОБЕ.

Стеван Дечански, краљ српски	Лукић.
Марија, његова друга жена	С. Вујићка.
Синиша, син им (дете од 4—5 година)	Седмакова.
Душан, стеванов син од прве жене	Марковић.
Теофил Богојевић, логотет и први саветник	Милојевић.
Жарко Светковић, жупан у Зети	Ружић.
Зорка, његова кћи	Л. Хаџићева.
Ранко,	Лазић.
Милорад Виловић,	Миљковић.
Димитрић,	В. Димитријевић.
Сретен,	Васиљевић.
Добриња, стеванов дворски слуга	Кестерчанек.
Први { гласник	Исајловић.
Други { гласник	Врга.

Војска. Бунтовници.

У среду 25. марта први пут: „УБОЈИЦА“. Драма у 5 чинова и осам слика с предигром, написао Едуард Плувје, с француског превео Драгутин Н. Јовановић.

Ко од наших поитованих сталних претплатника жели своја места и за ову представу задржати, нека изволи ту намеру своју изјавити у позоришној писарници најдуже до 11. сахата пре подне.

Улазнице могу се добити у позоришној писарници од 9—12 пре и од 3—5 сахата после подне, а увече на каси.

ПОЧЕТАК У 7 $\frac{1}{2}$ А СВРШЕТАК У 10 $\frac{1}{2}$ САХАТА.